

Opinions of Teacher Candidates Towards the Teaching Field Knowledge Tests on the Public Personnel Selection Examination

Hatice Karaer¹

Ondokuz Mayıs University, Faculty of Education

Fergan Karaer²

Ondokuz Mayıs University, Faculty of Education

Elif Kartal³

Ministry of National Education

ABSTRACT

This study was carried out in order to determine the opinions of teacher candidates towards the Teaching Field Knowledge Tests (TFKT) on the Public Personnel Selection Examination (PPSE). For this purpose, an opinion form with 14 closed ended questions and sixteen questions including personal information was applied to the participants consisting of 306 teacher candidates in 16 branches. Except for two of the questions on the opinion form, the others are answered in two steps. While it is necessary to choose one of the options in the first stage, it is desirable to explain why they mark the option in the second stage. Analyses of the data were performed using content analyses. For this, answers by candidates to closed questions are presented in table forms in frequency and percentage ratios according to sex. According to the findings obtained, the teacher candidates stated that graduation grades are sufficient to be assigned, they do not want to enter the examination, and if the examination is to be done, it should be made according to TFKT. The examination should also be done in such a way that it does not allow any doubt in candidates. It is recommended that candidates who are graduates of education faculty are assigned to their assignments according to the graduation notes or as a contribution to PPSE.

Keywords: Public personnel selection examination (PPSE), teaching field knowledge test (TFKT), teacher candidates.

Erciyes University,
Faculty of Education,
Kayseri/TURKEY

*Erciyes Journal of
Education (EJE)*

DOI: 10.32433/eje

SCREENED BY

Type: Research

Article History

Received : 26.07.2018

Accepted : 03.11.2018

Published : 20.11.2018

Suggested Citation

Karaer, H., Karaer, F., Kartal, E. (2018). Opinions of teacher candidates towards the teaching field knowledge tests on the public personnel selection examination, *Erciyes Journal of Education*, 2(2), 40-58. DOI: 10.32433/eje.448155

¹. Assist. Prof. Dr., Chemistry Education, hkaraer@omu.edu.tr

². Assist. Prof. Dr., Science Education, fkaraer@omu.edu.tr

³. Teacher

Kamu Personeli Seçme Sınavındaki Öğretmenlik Alan Bilgisi Testlerine Yönelik Öğretmen Adaylarının Görüşleri

Hatice Karaer¹

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Fergan Karaer²

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Elif Kartal³

Millî Eğitim Bakanlığı

ÖZET

Bu çalışma öğretmen adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavındaki (KPSS) Öğretmenlik Alan Bilgisi Testlerine (ÖABT) yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Bu amaçla 16 branşta 306 öğretmen adayına kişisel bilgilerini içeren 6 soru ve KPSS/ÖABT'ne yönelik 14 soru bulunan bir görüş formu uygulanmıştır. Görüş formundaki KPSS/ÖABT'ne yönelik sorular üç seçenekli kapalı uçlu olup ikisi hariç diğerleri iki aşamada yanıtlanacak şekildedir. İki aşamalı sorunun birinci aşamasında üç seçenektan birini işaretlemeleri ve ikinci aşamada neden o seçeneği işaretlediklerini açıklamaları istenmiştir. Verilerin analizi içerik analizi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Bunun için adayların kapalı uçlu sorulara verdikleri yanıtları cinsiyete göre frekans ve yüzde oranları şeklinde tablolar halinde sunulmuştur. Ayrıca adayların işaretledikleri seçeneklere yönelik görüşlerinde ortak olan görüşler maddeler halinde verilmiştir. Öğretmen adaylarının görüşlerinden sınavın alan bilgisini ölçecek niteliğe sahip olmadığı, KPSS'ye girmek istemedikleri, eğitim fakültesi mezunu adayların atanmasında lisans mezuniyet notlarının dikkate alınması veya KPSS puanına katkı getirmesi, atanma için bir sınav yapılacaksa sadece ÖABT'nin olmasını istedikleri vb. gibi görüşler belirtmişlerdir. Adaylarda herhangi bir şüpheye fırsat vermeyecek şekilde sınavın amaç ve hedeflerine ulaşması ve eğitim fakültesi mezunu adaylar için lisans mezuniyet notlarına göre atamalarının yapılması veya KPSS puanına katkı olarak eklenmesi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kamu personeli seçme sınavı (KPSS), öğretmenlik alan bilgisi testi (ÖABT), öğretmen adayları.

Erciyes Üniversitesi, Eğitim
Fakültesi, Kayseri/TÜRKİYE
*Erciyes Journal of
Education (EJE)*
DOI: 10.32433/eje

SCREENED BY

Tür: Araştırma

Makale Geçmiş

Gönderim : 26.07.2018

Kabul : 03.11.2018

Yayınlanma : 20.11.2018

Önerilen Atıf

Karaer, H., Karaer, F., Kartal, E. (2018). Kamu personeli seçme sınavındaki öğretmenlik alan bilgisi testine yönelik öğretmen adaylarının görüşleri. *Erciyes Journal of Education*, 2(2), 40-58. DOI: 10.32433/eje.448155

¹. Dr. Öğr. Üyesi, Kimya Eğitimi ABD, hkaraer@omu.edu.tr

². Dr. Öğr. Üyesi, Fen Bilgisi Eğitimi ABD, fkaraer@omu.edu.tr

³. Öğretmen

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

The teaching profession is one of the rare professions regarded as sacred, and it preserves its reputation for years. In particular, the development of science and technology has increased the importance and responsibility of the teaching profession. The importance given to teaching in a country is considered to be an indicator of the development of that country, because teachers are among the factors that directly affect the success of the students. Therefore, teacher education is a state policy, and it is a very important subject that needs to be emphasized. Teacher training in our country has been given to education faculties. However, in order for candidates to be able to do their teaching profession, they must first get enough points from the Public Personnel Selection Examination (PPSE) and the interview. When the studies including the opinions of the teacher candidates are examined in the literature, it can be said that almost all the results are similar. Among the similar views, it is stated that the examination does not adequately measure the candidates' level of knowledge of the field, but it leads them to learn by heart, and it contains many unnecessary questions. In addition to these opinions, there are some opinions that they have hesitated about the objectivity of the exam, they experience anxiety about the exam, and they have a psychological depression in the preparation process and so on. There are so many views. As we have seen, the studies reflecting the opinions of the teacher candidates will be taken into consideration by the authorities and it is now possible to see some concrete steps. The most obvious and first of these changes was the Teaching Field Knowledge Test (TFKT) in the PPSE which does not exist until 2013. In 2013, TFKT was introduced to be applied in some fields and the contribution to the PPSE score of the test was 50%. In 2016, at the appointments according to the PPSE score, these four tests were additionally interviewed. One of the biggest reasons for this change is the results of the studies involving teacher candidate's views, because the studies carried out until 2013 emphasize that TFKT should be included in the examination. As such positive developments continue, the effects of the exam will be expressed in the opinions of candidates, and it will be ensured that the problems that are occurring are solved in a short time.

Purpose

This study was carried out in order to determine the opinions of teacher candidates towards the Teaching Field Knowledge Test (TFKT) on the Public Personnel Selection Examination (PPSE).

Method

Research documents are opinion forms that include the opinions of teacher candidates. Content analysis was used to analyse the opinions of teacher candidates. An opinion form with 14 closed-ended questions and sixteen questions including personal information was applied to the participants consisting of 306 teacher candidates in 16 branches. Except for two of the questions on the opinion form, the others are answered in two steps. While it is necessary to choose one of the options in the first stage, it is desirable to explain why they mark the option in the second stage. Academic achievement averages of participant candidates are 2, 6-3, 0 (%36, 6) at maximum, and at least 3,6-4,0 (2,4%).

Findings

The rate of those who are not satisfied with choosing the teaching profession is 12,7% for males and 21,2% for females. In the faculty of education, the rate of those who are not satisfied with the study is 24,7% for males and 21,2% for females. 98,7% of males and 97,4% of females stated that they would enter PPSE, while 22,7% of males and 13,5% females stated that would enter without examining PPSE system. Candidates who think that the exam is not necessary at the teacher appointments are 38,7% for males and 39,7% for females, while those who think that the TFKT is important than the other tests are 17,9% in males and 26,9% in females. Candidates who think they are not fit for the purpose of PPSE/TFKT are 34,0 in males and 46,2% in females. Candidates who think that the TFKT candidate is not qualified to measure the field knowledge are 38,0% for male and 39,8% for females. 46,0% of males and 16% of females think that the subject in the test are not clear. The candidates who think that the topics in TFKT will not change over time are 22,6% for male and 19,9% for female. While 52,7% of the males and 46,2% of the females find their undergraduate education insufficient for the examination, 31,3% of males and 43,2% of females consider themselves inadequate. This may be due to the fact that the candidates are considering graduating by completing their undergraduate education rather than PPSE. 16, 0% of males and 21,3% of females are able to succeed without going to the exam. 36,5% of male candidates, 33,0% of female candidates do not make them aware of the exam, and 22,7% of males and 18,0% of females do not include exam questions in their lectures and 49,0% of males 55,2% of the females stated that did not make any attempt to cope with the anxiety and stress of the exam.

Discussion & Conclusion

The teacher candidates stated that graduation grades are sufficient to be assigned, they do not want to enter the examination, and if the examination is to be done, emulation should be made according to TFKT. The examination should be done in such a way that it does not allow any doubt in candidates. It is recommended that candidates who are graduates of education faculty are assigned to their assignments according to the graduation notes or as a contribution to PPSE.

GİRİŞ

Öğretmenlik mesleği kutsal sayılan ve saygınlığını yıllardır koruyan nadir mesleklerden biridir. Özellikle bilim ve teknolojiadaki gelişmeler öğretmenlik mesleğinin önemini ve sorumluluğunu daha da artırmıştır (Çelikten, Şanal ve Yeni, 2005; Oktay, 1991; Sabuncuoğlu, 2016; Sünbül, 1996; Yılmaz ve Yaşar, 2016; Yetim ve Göktaş, 2005). Bir ülkenin geleceği o ülkenin eğitimi ve öğretmenleriyle ilişkili olduğundan öğretmene verilen önem o ülkenin gelişmişliğinin bir göstergesi sayılır (Gül, 2015). Öğrenci başarısını etkileyen faktörlerin başında öğretmenler geldiği için öğrencinin başarısı öğretmenin başarısını yansıtmaktadır (Engin-Demir, 2009; Sünbül, 1996). Öğretmen eğitimi üzerinde durulması gereken oldukça önemli konular arasında olduğu için devlet politikasında yer almaktadır (Aykaç ve Bilgin, 2014). Bunun en belirgin örneği son yıllarda ulusal ve uluslararası alanlarda önemi gittikçe artan kalite güvence sistemidir. Ülkemizde bu sistemle ilgili çalışmalar 1990'larda başlamış ve her alanı etkilediği gibi eğitim alanında da etkileyerek öğretmen eğitiminin yeniden yapılandırılması gerektiği belirtilmiştir. Bu kapsamda 1998 yılında Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK)/Dünya Bankası ortaklığı ile Milli Eğitim Geliştirme Projesi (MEGP) Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi (HÖÖE) çalışmaları başlatılmıştır. Bu eğitim öğretmen eğitimine yeni bir boyut kazandırmakta ve kalitesini belli standartlarla güvence altına almaktadır (EPDAD, 2017). Öğretmenler, ülkenin geleceğine yön vermesinin yanında toplumun değer yargılarına, kültürüne sahip çıkacak nesillerin yetişmesinde ve toplumun beklentisini karşılama konusunda önemli rol oynadığı için bazı niteliklere sahip olmaları gerekir. Taşkaya (2012), öğretmen adaylarının görüşlerine dayanarak öğretmenlerin niteliklerini anlayışlı olması, her öğrenciye eşit mesafede yaklaşması, kendini sürekli geliştirmesi, yeterli alan bilgisine sahip olması, öğrencilerle iletişiminin iyi düzeyde olması ve sınıfı iyi şekilde yönetebilmesi şeklinde tanımlamaktadır.

Ülkemizde öğretmen eğitiminden sorumlu olan üniversitelerin eğitim fakülteleridir. Eğitim fakültesinden mezun olan öğretmen adayları olabildiği gibi fakülte Pedagojik Formasyon Sertifika Programından (PFSP) mezun olan adaylarda öğretmen olarak atanabilmektedir. PFSP kapsamında eğitim fakültesinin dışında diğer fakültelerden mezun veya okumakta olan öğrencilere eğitim fakültesi bünyesinde belirli ücret karşılığında ve belli bir program çerçevesinde formasyon eğitimi verilmektedir. Programı tamamlayan ve sertifika almaya hak kazanan adaylar Millî Eğitim Bakanlığı'na (MEB) bağlı devlet okullarında öğretmenlik mesleğini yapabilmeleri için eğitim fakültesi mezunları gibi Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) girerler. 2013 yılına kadar öğretmen adaylarının KPSS'ye göre atamaları Eğitim Bilimleri Testi (EBT), Genel Kültür Testi (GKT), Genel Yetenek Testi (GYT) sonuçlarına göre olurken, 2013'de bu testlere ek olarak Öğretmenlik Alan Bilgisi Testi (ÖABT) getirilmiştir. Adayların KPSS puanlarına 2013 yılına kadar EBT %40, GKT ve GYT %30 oranında katkı sağlarken 2013 yılından sonra ÖABT %50, EBT %20, GKT ve GYT %15 şeklinde katkı sağlamaktadır. 2016 yılında KPSS puanına göre atamalarda bu dört teste ilave olarak mülakat sınavı getirilmiştir. Literatürde öğretmen adaylarının görüşlerine göre mülakat sınavının amacına yönelik yapılmadığını belirten çalışmalar bulunmaktadır. Örneğin Çiftçi (2017), İngiliz dili eğitimi öğretmen adaylarının Türkiye'de öğretmen seçme ve istihdam sisteminde uygulanan mülakat sınavına yönelik katılımcıların görüşlerinden mülakatın objektif yapılmadığını, ayrıca katılımcıları, içeriği, komite üyeleri, adaylara verilen süre ve sonuçların adaylara duyurulması konusunda yapılandırmaya gereksinim olduğunu açıklamıştır. İster eğitim fakültesinden isterse PFSP'den mezun olan

adayların öğretmen olarak atanmaları için KPSS'den yeterli düzeyde puan almaları gerekmektedir.

Literatürde KPSS'ye yönelik yapılmış ve öğretmen adayların görüşlerini içeren çok sayıda çalışma mevcuttur (Aküzüm, Demirkol, Ekici ve Talu, 2015; Atav ve Sönmez, 2013; Baştürk, 2017; Çeçen ve Çelik, 2016; Çiftçi, 2017; Çimen ve Yılmaz, 2011; Engin-Demir, 2009; Erdem ve Soylu, 2013; Epçaçan, 2016; Gökçe, 2013; Gül, 2015; Gündoğdu, Güven ve Dak, 2017; İnce-Aka ve Yılmaz, 2018; Kablan 2010; Karataş ve Güleç, 2013; Kuran, 2012; Memduhoğlu ve Kayan, 2017; Özkan ve Pektaş, 2011; Polatcan, Öztürk ve Saylık, 2016; Reçepoğlu, Akgün ve Aksu, 2016; Safran, Kan, Üstündağ, Birbudak ve Yıldırım, 2014; Sezgin ve Duran, 2011; Sezgin Nartgün ve Gökçer, 2014, Söğüt ve Abir, 2017; Şahin ve Demir, 2016; Şimşek ve Akgün, 2014; Taşan ve Bektaş, 2016; Turan ve Zengin, 2017; Tuncer ve Özeren, 2011; Üstündağ, Yalçın, Birbudak, Güneş ve Safran, 2016; Yıldırım ve Koca, 2015; Yılmaz ve Yaşar, 2016; Yılmaz, Altun-Yalçın, Yalçın ve Kahraman, 2017; Yiğit ve Alev 2015; Yüksel, 2013). Bu çalışmalar incelendiğinde hemen hemen hepsinin sonuçlarının benzerlik gösterdiği söylenebilir. Benzer görüşler arasında adayların sınavdaki alan bilgisi düzeylerini yeterince ölçmediği, sadece bilişsel alana yönelik bir sınav olduğu, ezbere öğrenmeye sevk ettiği, gereksiz birçok soru içerdiğine yönelik görüşler bulunmaktadır. Bu görüşlerin yanında sınavın objektifliği hakkında tereddütleri olduğu, sınav kaygısı yaşadıkları, hazırlanma sürecinde onları psikolojik açıdan bunalıma soktuğu, ekonomik ve sosyal açıdan kendilerini ve ailelerini yıpratmış, üniversitedeki başarılarını ve yaşam şartlarını olumsuz etkilediği yönünde görüşler bulunmaktadır. Ayrıca lisans eğitimi derslerinde sınava yönelik öğretim yapılması gerektiği, tüm alanlarda sınavın olmasını istedikleri, aksi takdirde adaletsizlik olacağı, atanmalarda sadece KPSS puanı olmaması, bunun yanında lisans mezuniyet not ortalamasını ve ortaöğretimde yapılan öğretmenlik uygulaması notlarının da KPSS puanına dâhil edilmesi gerektiği, vb. gibi çok sayıda görüş bulunmaktadır.

Öğretmen adaylarının görüşlerini yansıtan çalışmalar yetkililer tarafından dikkate alınmış olacak ki bugün öğretmen atamalarında bazı somut adımlar mevcuttur. Bu değişikliklerin en belirgin örneği 2013 yılına kadar KPSS'deki testlerde ÖABT bulunmazken, 2013 yılında bazı alanlarda ÖABT'nin eklenmiş olması ve KPSS puanına katkısının %50 olarak belirlenmesi olmuştur. Bu değişikliğin en büyük nedenlerinden biri KPSS'ye yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini içeren çalışmaların dikkate alınması olabilir. Çünkü 2013 yılına kadar yapılmış çalışmaların çoğunluğunda adaylar ÖABT'nin olması gerektiğini vurgulamışlardır. Bir diğer somut gelişme; 2016 yılından beri uygulanan mülakat sınav puanının KPSS puanına eklenmesidir. Bu gelişmenin de öğretmen adayların görüşlerinin bir sonucu olduğu söylenebilir. Çünkü öğretmen adayları öğretmen atamalarında KPSS'deki testlerin dışında başka kriterlerin de olması gerektiğini dile getirmişlerdir. Bütün bu olumlu gelişmelerden hareketle böyle araştırmaların devam etmesi gerektiği düşünüldüğü için bu araştırmada KPSS/ÖABT'ne yönelik öğretmen adaylarının görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Deseni

Araştırmada nitel araştırma yönteminin olgu-bilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Bu desen günlük yaşam deneyimlerini vurgulamak, açıklamak ve daha da ileriye götürerek derinlemesine sistematik araştırma yapmak için öznel bir yaklaşımdır (Khan, 2014). Yaşanmış deneyimleri incelemeye odaklanmış olgu bilim deseninde araştırmacının olgunun kapsadığı ortak anlamları ortaya çıkarmak için önce katılımcıların yaşanmış deneyimlerinin ne olduğunu tanıması ve özünde nelerin olduğunu açıklaması gerekir (Onat-Kocacı, 2016). Bu yüzden olguyla iç içe olan katılımcıların görüşlerinden görebilmeyi sağladığı gibi yaşanmış deneyimlerinin yapısı ve süreçleri hakkında da bilgi vermektedir. Olgu-bilim sayesinde araştırmacı katılımcıların olguyla ilişkili yaşantılarını, algılarını, duygu ve düşüncelerini ortaya çıkartmış olur (Khan, 2014; Padilla-Diaz, 2015; Yüksel ve Yıldırım, 2015). Bu araştırmada öğretmen adaylarının KPSS/ÖABT ile ilgili deneyimlerini nasıl yapılandırdıkları ve KPSS/ÖABT 'nin onlarda ne tür bir algı yarattığını incelemek hedeflendiği için nitel araştırma yöntemlerinden olgu-bilim deseni tercih edilmiştir.

Katılımcılar

Araştırmada olgu-bilim deseni kullanıldığı için katılımcıların seçiminde amaçlı örnekleme tercih edilmiştir. Patton'a (2015) göre, amaçlı örnekleme en yaygın kullanılan örnekleme yöntemi olup derinlemesine araştırma yapmak için olgu ya da olaylarla ilgili bilgi bakımından zengin katılımcıların seçilmesidir. Amaçlı örnekleme alandaki önemli bilgi kaynaklarına erişimin belirlenmesine de yardımcı olabilmektedir (Harsh, 2011). Araştırmada, araştırmacının kısa sürede tamamlanması ve kolay uygulanabilir olmasından dolayı amaçlı örnekleme çeşitlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Ölçüt örneklemede araştırmaya konu olan olgu veya olayların derinlemesine incelemesine yapabilmeye için örneklemin belli niteliklere sahip olması gerekir. Ölçüt örnekleme araştırmacıya ölçütü belirlemesine olanak verdiği için tercih edilmiştir.

Araştırmacının katılımcılarını bir devlet üniversitesinin eğitim fakültesinin 16 farklı alanında öğrenim gören gönüllü son sınıf öğrencilerinden 156 kadın, 150 erkek; toplam 306 öğretmen adayı oluşturmaktadır (Tablo 1).

Tablo 1. Katılımcıların kişisel bilgilerinin frekans ve yüzde oranları

Değişken	Düzye	f	%
Cinsiyeti	Erkek	150	49,0
	Kadın	156	51,0
Akademik Başarı Notu	3,6-4,0	7	2,3
	3,1-3,5	81	26,5
	2,6-3,0	112	36,6
	2,1-2,5	106	34,6
	2,0 ve altı	-	-
Alanları	Fizik Öğretmenliği	19	6,2
	Kimya Öğretmenliği	21	6,9
	Biyoloji Öğretmenliği	26	8,5
	OÖ Matematik Öğretmenliği	22	7,2

	İÖ Matematik Öğretmenliği	13	4,3
	Fen Bilgisi Öğretmenliği	23	7,5
	Sosyal Bilgiler Öğretmenliği	15	4,9
	Coğrafya Öğretmenliği	10	3,3
	Tarih Öğretmenliği	16	5,2
	Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği	20	6,5
	Türkçe Öğretmenliği	26	8,50
	İngilizce Öğretmenliği	10	3,3
	Almanca Öğretmenliği	10	3,3
	Sınıf Öğretmenliği	36	11,8
	Din kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmenliği	23	7,5
	Rehber ve Psikolojik Danışmanlık Öğretmenliği	16	5,2
Mesleği Tercih Etme Nedeni	Sevdiğim için	123	40,2
	Ailem istediği için	22	7,2
	Lisans diploması için	46	15,0
	Puanım yettiği için	92	30,1
	Tatili çok olduğu için	21	6,9
	Diğer (belirtiniz)	2	0,7
Tercihinden Memnun Olma	Evet	176	57,7
	Hayır	52	17,0
	Kısmen	78	25,7
Eğitim Fakültesinde Okumaktan Memnun Olma	Evet	126	41,2
	Hayır	70	22,9
	Kısmen	110	35,9

Tablo 1'e göre katılımcıların alanlarına göre dağılımında en fazla sınıf öğretmenliği (%11,7), en az Almanca ve İngilizce öğretmenliğinden (%3,3) katılım olmuştur. Katılımcılarının akademik başarı ortalamaları 4,0 üzerinden 2,6-3,0 arasında en fazla (%36,6) olurken, 3,6-4,0 arasında en azdır (%2,4). Adayların %40,2'si öğretmenlik mesleğini severek tercih ederken, %30'u puanı yettiği için tercih etmiştir. Tercihlerinden memnun olmayan adayların oranı %17,0 ve eğitim fakültesini okumaktan memnun olmayanların oranı %22,9'dur.

Veri Toplama Aracı

Veriler, iki bölümden oluşan görüş formundan doküman incelemesiyle elde edilmiştir. Doküman araştırma konusuyla ilgili kitap, dergi vb. her türlü yazılı materyaller olabildiği gibi resim, fotoğraf vb. materyallerde olabilmektedir. Bu kapsamda araştırmanın dokümanlarını öğretmen adaylarının görüş formları oluşturmaktadır. İki bölümden oluşan görüş formunun birinci bölümünde adayların kişisel bilgileri, ikinci bölümde KPSS/ÖABT ile ilgili sorular bulunmaktadır. Sorular hazırlanmadan önce literatürler incelenmiş, daha sonra araştırmacılar tarafından soru havuzu oluşturulmuş ve havuzdan seçilen sorular alanlarında uzman öğretim elemanlarına, KPSS/ÖABT'e yönelik dershanelerdeki öğretmenlere ve katılımcıların dışındaki öğretmen adaylarına gösterilmiş ve onların görüş ve önerileri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılarak 14 soru içeren bir form hazırlanmıştır. Soruların ikisi tek aşamada yanıtlanacak şekilde "Evet", "Hayır" ve "Kısmen" seçeneklerini içeren kapalı uçlu olurken; diğer 12 soru iki aşamada yanıtlanacak şekildedir. Öğretmen adaylarından bu soruları yanıtlarken birinci aşamada diğer iki soruda olduğu gibi "Evet", "Hayır" ve "Kısmen" şeklinde üç seçenektan birini seçerek

işaretlemeleri ve ikinci aşamasında neden o seçeneği işaretlediklerini açıklamaları istenmiştir. Görüş formundaki KPSS/ÖABT soruları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Görüşme formunda KPSS/ ÖABT ile ilgili sorular

Soru No	Soru Açıklama
1	KPSS’ye girecek misiniz?
2	KPSS sistemini incelediniz mi?
3	KPSS öğretmen atamaları için gerekli mi?
4	Öğretmen atamaları için KPSS’de ÖABT’nin GK, GY ve EBT testlerinden daha gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?
5	KPSS/ÖABT’nin amacına uygun olduğunu düşünüyor musunuz?
6	KPSS/ÖABT soruları alan bilgisini ölçecek nitelikte mi?
7	KPSS/ÖABT konularının tam anlamıyla netleştğini düşünüyor musunuz?
8	KPSS/ÖABT konularının zamanla değiştiğini ya da değişeceğini düşünüyor musunuz?
9	Lisansta aldığınız eğitimin KPSS/ÖABT için yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?
10	KPSS/ÖABT sorularında kendinizi yeterli görüyor musunuz?
11	KPSS/ÖABT’de başarılı olmak için dershaneye gidilmesi gerektiğini düşünüyor musunuz?
12	Öğretim elemanlarının KPSS/ÖABT hakkında sizleri bilinçlendirdiklerini düşünüyor musunuz?
13	Öğretim elemanlarının derslerinde KPSS/ÖABT sorularına yer vermesi gerekir mi?
14	KPSS/ÖABT kaygınızı gidermek için/amacıyla öğretim elemanları herhangi bir girişimde bulunuyorlar mı?

Verilerin Analizi

Görüş formlarındaki adayların görüşlerini okuyucuların anlayabileceği duruma getirmek için içerik analizinden yararlanılmıştır. İçerik analizi, metinlerin incelenmesi sonucunda ortaya çıkarılan görüşleri veya yorumlarının analizleri sonucunda kategoriler, temalar ve kodlar oluşturularak gerçekleştirilen bir tekniktir. Burada önemli olan mesajın kendisi, mesajın neyle kime gönderildiğidir (Weber, 1989, Aktaran: Koçak ve Arun, 2006). Verilerin içerik analizi araştırmacılar tarafından yapılmış olup birbirine benzeyen belirli kavram ve temalar bir araya getirilerek kategoriler, temalar ve kodlar belirlenmiştir. Katılımcıların KPSS/ÖABT ile ilgili görüşlerinde beş kategori ve on dört tema belirlenmiştir. Bunlar sırasıyla;

1. KPSS sistemi (Sınava girme, sınav sistemini inceleme),
2. KPSS ve öğretmen atamaları (Sınavın gerekliliği, ÖABT’nin diğer testlere göre gerekliliği),
3. KPSS ve alan bilgisi testi (ÖABT’nin amacı, ÖABT’nin niteliği, ÖABT’nin netliği ve ÖABT’nin değişmesi),
4. KPSS ve lisans eğitimi (eğitimin yeterliliği, kendisini yeterli görme, dershanenin gerekliliği),
5. KPSS ve öğretim elemanları (adayları bilinçlendirme, derslerinde sorulara yer verme, kaygı gidermede girişimde bulunma) şeklindedir.

Geçerlilik ve Güvenilirlik

Araştırma sonuçlarının inandırıcılığı, bilimsel çalışmaların en önemli ölçütlerden biridir. Bu durumda yaygın olarak kullanılan iki ölçütten biri geçerlilik diğeri güvenilirliktir. Araştırmacının gözlemlediğine inandığı olayları veya anladığını sandığı olgularla ilişkilendirip yorumlarının gerçeği ne kadar yansıttığını göstermesi iç geçerlilik olarak tanımlanırken, araştırma sonuçlarının birbirine benzeyen ortamlara ve şartlara genelleşebilmesi dış geçerlilik olarak tanımlanmaktadır. İç güvenilirlik başka araştırmacıların aynı verileri kullanarak aynı sonuçlara ulaşip ulaşmadığıyla ilgili tutarlılık olarak tanımlanırken dış güvenilirlik, araştırmada ulaşılan sonuçların birbirine benzeyen ortam ya da şartlarda benzer sonuçlara ulaşıp ulaşılmayacağıyla ilgili teyit edilebilirlik olarak tanımlanmaktadır (Başkale, 2016; Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Bu araştırmada katılımcılara ait bilgilerin araştırmanın katılımcıları bölümünde ayrıntılı olarak verilmesi ve veri toplama aracı olarak kullanılan görüş formunun nasıl oluşturulduğuna yönelik bilgilerin verilerin toplanması başlığı altında açıklanmış olması araştırmanın iç geçerliliğinin sağlandığını düşündürmektedir. Araştırmanın dış geçerliliği için katılımcılarının neden seçildiği, nasıl karar verildiği, veri toplama sürecinde neler olduğu, verilerin nasıl analiz edildiğine yönelik bilgiler ilgili bölümlerde ayrıntılı şekilde betimlenerek açıklandığı için dış geçerliliğin sağlandığı söylenebilir. Adayların görüşlerinden oluşturulan kodlar, kategoriler ve temaların uygun olup olmadığını belirlemek için araştırmacıların dışında uzman öğretim elemanlarının görüşlerinin alınmasıyla iç güvenilirliğin de sağlandığı düşünülmektedir. Dış güvenilirlik için içerik analizi sonucunda elde edilen bulgularla araştırma sonuçlarının karşılaştırılması amacıyla bir uzman görüşüne baş vurulması aynı zamanda araştırmacının araştırmadaki rolünü de ortaya çıkartmıştır.

BULGULAR

Tablo 3. Katılımcıların memnun olma düzeylerinin adayların cinsiyetlerine göre dağılımlarının frekans ve yüzde oranları

Memnun Olma	Cinsiyet	Evet		Hayır		Kısmen	
		f	%	f	%	f	%
Tercihinden	Erkek	84	56,0	19	12,7	47	31,3
	Kadın	92	59,0	33	21,2	31	19,9
Fakültesinde Okumaktan	Erkek	57	38,0	37	24,7	56	37,3
	Kadın	69	44,2	33	21,2	54	34,6

Tablo 3'e göre öğretmenlik mesleğini tercih ettiği için memnun olmayanların oranı erkeklerde %12,7 olurken kadınlarda %21,2'dir. Eğitim fakültesinde okumaktan memnun olmayanların oranı erkeklerde %24,7; kadınlarda %21,2'dir.

Tablo 4. Katılımcıların KPSS ile ilgili görüşlerinin frekans ve yüzde oranları

Soru No	Cinsiyet	Evet		Hayır		Kısmen	
		f	%	F	%	f	%
1.	Erkek	148	98,7	2	1,3	-	-
	Kadın	152	97,4	4	2,7	-	-
2.	Erkek	79	52,7	34	22,7	43	28,7

Kadın	111	71,2	21	13,5	18	11,5
-------	-----	------	----	------	----	------

Tablo 4'de erkeklerin %98,7'si, kadınların %97,4 KPSS'ye gireceklerini belirtirken, erkeklerin %22,7'si, kadınların %13,5'u KPSS sistemini incelemeyen sınava gireceklerini açıklamışlardır.

Tablo 5. Katılımcıların öğretmen atamaları ile ilgili görüşlerinin frekans ve yüzde oranları

Soru No	Cinsiyet	Evet		Hayır		Kısmen	
		F	%	F	%	f	%
	Erkek	49	32,8	57	38,0	44	29,3
	Kadın	46	29,5	62	39,7	48	30,8
3.	Görüşler	Sınavın yeterli kapsamda olmadığı, Eğitim fakültesinden mezun olduktan sonra yeterlilik ölçülmemesi gerektiği,					
	Erkek	63	42,0	53	17,3	61	40,7
	Kadın	74	47,4	42	26,9	40	25,6
4.	Görüşler	Öğrencilere alan bilgisi anlatılacağı için diğer testlere göre daha gerekli olduğu, Alan bilgisi iyi olmayan adayın diğer testlerdeki bilgilerinin yeterli düzeyde olmasının öğrencilere fayda sağlamayacağı, GK ve GY testlerinin kaldırılması gerektiği,					

Öğretmen atamalarında sınavın gerekli olmadığını düşünen adaylar erkeklerde %38,0; kadınlarda %39,7 olurken, atamalarda ÖABT'nin diğer testlerden (EBT, GKT ve GYT) daha gerekli olmadığını düşünen adaylar erkeklerde sadece %17,3; kadınlarda %26,9'dur (Tablo 5).

Tablo 6. Katılımcıların ÖABT'ne yönelik görüşlerinin frekans ve yüzde oranları

Soru No	Cinsiyet	Evet		Hayır		Kısmen	
		F	%	f	%	f	%
	Erkek	32	22,0	51	34,0	66	44,0
	Kadın	43	27,6	72	46,2	41	26,3
5.	Görüşler	Bu sınavdan yüksek puan alanın iyi öğretmen olacağı anlamına gelmediği, Soruların alan yeterliliğinden çok bilgi yarışması gibi olduğu, Ne sorulacağının tam olarak netleşmediği,					
	Erkek	49	32,7	57	38,0	44	29,3
	Kadın	46	29,5	62	39,8	48	30,8
6.	Görüşler	Kısa zamanda alan bilgisinin ölçülemeyeceği, 50 soru ile 4 yıllık eğitimin ölçülemeyeceği, Soru sayısının az olduğu,					
	Erkek	28	18,7	69	46,0	53	35,3
	Kadın	25	16,0	26	16,6	46	29,5
7.	Görüşler	Alan dışı soruların gelebileceği, Yeni konuların eklenebileceği, İçeriğinin tam olarak netleşmediği,					
8.	Erkek	80	53,3	34	22,6	36	24,0
	Kadın	72	46,2	31	19,9	53	34,0

Görüşler Eğitim sistemi sürekli değiştiği için bunun değişebileceği

KPSS/ÖABT'nin amacına uygun olmadığını düşünen adaylar erkeklerde %34,0 kadınlarda %46,2'dir. ÖABT'nin adayın alan bilgisini ölçecek nitelikte olmadığını düşünen adayların oranı erkeklerde %38,0; kadınlarda 39,8'dir. Erkeklerin %46,0'sı, kadınların %16,6'sı testteki konuların netleşmediği görüşündedir. ÖABT'deki konuların zamanla değişmeyeceğini düşünen adaylar erkeklerde %22,6; kadınlarda %19,9'dur (Tablo 6).

Tablo 7. Katılımcıların lisansta aldıkları eğitime, kendilerini yeterli görme ve dershaneye gitme durumlarına yönelik görüşlerinin frekans ve yüzde oranları

Soru No	Cinsiyet	Evet		Hayır		Kısmen	
		F	%	f	%	f	%
9	Erkek	16	10,7	79	52,7	55	36,7
	Kadın	24	15,4	72	46,2	60	38,5
10	Görüşleri		Lisans eğitiminin KPSS ile paralellik göstermediği, Lisans eğitiminin ÖABT'e göre daha akademik olduğu,				
	Erkek	27	18,0	47	31,3	76	50,7
11	Kadın	26	16,7	72	43,2	60	38,5
	Görüşleri		Aldıkları lisans eğitimini unutacakları, Lisans eğitiminin KPSS için uygun olmadığı,				
11	Erkek	77	51,3	24	16,0	76	50,7
	Kadın	71	45,5	36	23,1	49	31,4
11	Görüşler		KPSS'nin tek başına halledebilecek bir sınav olmadığı, Türkiye geneli kendini deneme fırsatı verdiği, Çözülemeyen sorulara cevap bulunabildiği, Sınava yönelik okulda eğitim verilmediği, Sınav için lisans eğitiminin yetersiz olduğu,				

51

Erkek adayların %52,7'si, kadın adayların %46,2'si alan bilgisi sınavı için lisansta aldıkları eğitimi yeterli görmezken, erkeklerin %31,3'ü, kadınların %43,2'si kendilerinin yeterli olmadığını düşünmektedir. Erkeklerin %16,0'sı, kadınların %23,1'ine göre dershaneye gitmeden de sınavda başarılı olmak mümkündür (Tablo 7).

Tablo 8. Katılımcıların KPSS/ÖABT için öğretim elemanlarına yönelik görüşlerinin frekans ve yüzde oranları

Soru No	Cinsiyet	Evet		Hayır		Kısmen	
		F	%	f	%	f	%
12	Erkek	30	20,0	55	36,5	65	43,3
	Kadın	27	17,3	67	33,0	62	39,7
13	Görüşler		Sınavı önemsemedikleri, Sınav sistemi hakkında fazla bilgilerinin olmadığı,				
	Erkek	63	42,0	34	22,7	53	35,3
13	Kadın	76	48,7	28	18,0	52	33,3
	Görüşler		Formasyon derslerinin daha çok sınava yönelik olması, Öğretmen olmak için fakültede olduklarını fark etmeleri gerektiği, Sınav için lisans programlarının hedefinden sapmaması gerektiği,				

		Geleneksel yöntemle göre derslerin anlatıldığı,					
14	Erkek	19	12,7	74	49,0	57	38,0
	Kadın	23	14,7	86	55,2	47	27,0
	Görüşleri	Kaygı gidermeden çok daha da kaygılandırır					

Erkeklerin %36,5'u, kadınların %33'ü öğretim elemanlarının KPSS hakkında onları bilinçlendirmedikleri, erkeklerin %22,7'si kadınların %18,0'i derslerinde KPSS sorularına yer vermedikleri ve gerekli olmadığını düşündükleri, erkeklerin %49,0'u kadınların %55,2'si sınavla ilgili kaygı ve stresleriyle baş etmede onlara herhangi bir girişimde bulunarak yardımcı olmadıklarını belirtmişlerdir (Tablo 8).

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Öğretmenlik mesleğini tercih ettiğinden memnun olmayan adaylar erkeklerde %12,7; kadınlarda %21,2 olurken eğitim fakültesini okumaktan memnun olmayanların oranı erkeklerde %24,7; kadınlarda %21,2'dir. Bu bulgu adayların öğretmenlik mesleğini istemeyerek seçtiklerini, memnun olmamalarında fakülteyle herhangi bir ilgisi bulunmadığını muhtemelen puanları yettiği için fakülteyi tercih etmek zorunda kaldıklarını düşündürmektedir. Erkeklerde başlangıçta öğretmenlik mesleğini istedikleri için tercih ettiklerini ancak fakültede okumaktan memnun olmadıklarını, muhtemelen başka şehirlerdeki eğitim fakültelerinde okumak istediklerini ancak onların puanları bu fakülteye yettiğinden kayıt yaptırmak zorunda kaldıklarını düşündürmektedir. Çünkü Tablo 3'deki her iki sorunun "Hayır" yanıtı incelendiğinde kadın adayların oranı değişmezken bu oran erkeklerde yaklaşık olarak yarıya düşmüştür. Tablo 3'deki "KPSS'ye girecek misiniz?" sorusuna hemen hemen tüm adayların girecek yanıtını vermesi onların bir an önce kamuda öğretmen olarak atanmak ve uzman oldukları mesleği yapmak istedikleri, ekonomik bağımsızlıklarına kavuşmayı ve aile bütçesine katkı sağlamayı arzu ettikleri söylenebilir. "KPSS sistemini incelediniz mi? sorusunun "Hayır" seçeneğini tercih eden adayların oranının erkeklerde %22,7; kadınlarda %13,5 olması bu düşünceleri destekler niteliktedir.

Öğretmen adaylarının yaklaşık üçte birinin "KPSS öğretmenlik atamaları için gerekli midir?" sorusu için "Hayır" yanıtını işaretlemeleri ve "Eğitim fakültesinden mezun olduktan sonra yeterlilik ölçülmemesi gerektiği" görüşünün çoğunlukta olması adayların mezun olduktan sonra herhangi bir sınava girmek istemediklerini, eğer girmeleri gerekiyorsa sadece ÖABT olmasını arzu ettiklerini düşündürmektedir. Bu düşünceleri yapmış birçok çalışmanın sonuçları desteklemektedir. Örneğin Polatcan, Öztürk ve Saylık (2016), öğretmen adaylarının KPSS'ye ilişkin görüşlerine yönelik yaptıkları araştırmada adaylar sınavın yapılmasını istedikleri, tüm alanlarda sınavın olması, aksi takdirde adaletsizlik olacağı, atanmada sadece KPSS puanı olmaması bunun yanında lisanstaki akademik not ortalamaları ile öğretmenlik uygulama ders notlarının da dâhil edilmesi gerektiğini açıklamışlardır. Çeçen ve Çelik (2016), okulöncesi öğretmen adayları ve öğretmenlerine göre ÖABT'nin gerekli olduğunu (%97) ancak seçmeli derslerin sınavın içeriğinde olmadığını ve kapsam geçerliliğinin bulunmadığını belirtmişlerdir. Sezgin ve Duran (2011), KPSS'nin nitelikli öğretmeni seçecek düzeyde olmadığını, adayların sosyal, kültürel, sanatsal, sportif faaliyetlerini etkilediği gibi çevreleriyle olan iletişimlerini de

etkilediğini belirterek KPSS yerine sözlü veya yazılı herhangi bir sınavın olmasını ve ek ders ücreti karşılığında öğretmenlik yerine, öğretmen atamalarının doğrudan yapılmasını önermişlerdir. Şahin ve Demir (2016), Türkçe öğretmen adaylarının Türkçe ÖABT'ne yönelik negatif düşüncelere sahip olduklarını belirterek, alan sınavının geniş kapsamda olduğu, gereksiz bilgiler içerdiği, öğretmenlik yeterliliğini ölçecek düzeyde olmadığı vb. düşünceler içerdiğini açıklamışlardır. Turan ve Zengin (2017), sınıf öğretmeni adaylarının alan sınavına ilişkin görüşlerinin olumsuz olduğunu, alan sınavında öğretim derslerinin dışındaki fizik, kimya ve biyoloji gibi derslere ait soruların sorulmasını istemedikleri ve sınavın sadece %20'sinin böyle derslerdeki sorulardan olmasını istediklerini belirtmişlerdir. Bu çalışmalar Tablo 4'de verilen katılımcıların ortak görüşlerinden alan bilgisi iyi olmayan adayın diğer testlerdeki bilgileri yeterli düzeyde olmasının öğrencilere fayda sağlamayacağı, GK ve GY testlerinin kaldırılması gerektiği görüşlerini destekler niteliktedir.

Tablo 6'da erkek adayların %34,0'ü, kadın adayların %46,2'si ÖABT'nin amacına uygun olmadığını düşünmektedir. ÖABT diğer testlere ilave edilmesindeki en büyük neden Milli Eğitim Temel Kanunudur; bu kanuna göre öğretmenlerden uzman gibi alan bilgilerini öğrencilerine aktarmaları beklenmektedir. Bu açıdan bakıldığında adaylar "...bu sınavdan yüksek puan alanların iyi öğretmen olacağı anlamına gelmez, soruların alan yeterliliğinden çok bilgi yarışması gibi..." şeklinde görüş belirtmeleri testin adayların uzmanlıklarını ölçecek nitelikte yeterli olmadığını düşündürmektedir. Bu düşünceyle "ÖABT soruları alan bilgisini ölçecek nitelikte mi?" sorusunun yanıtlarının uyumlu olduğu görülebilir. Çünkü erkeklerin %38'i, kadınların %39,8'i bu sınavın alan bilgisini ölçecek nitelikte olmadığını düşünmektedir. Ayrıca adayların "kısa zamanda alan bilgisinin ölçülemeyeceği", "50 soru ile 4 yıllık eğitimin ölçülemeyeceği", "soru sayısının az olduğu" şeklinde görüşlerinin olması lisans eğitimlerinin ve lisans mezuniyet notlarının önemini vurguladıklarını düşündürmektedir. Nitekim bu düşüncüyü "Öğretmen atamaları için ÖABT'nin GK, GY ve EBT testlerinden daha gerekli olduğunu düşünüyor musunuz?" sorusunun "Evet", "Hayır" ve "Kısmen" seçeneklerinin yanıtları ve adayların Tablo 5'de verilen ortak görüşleri desteklemektedir. Ayrıca KPSS öğretmen atamaları için gerekli midir? Sorusuna erkeklerin %38,0'i, kadınların %39,7'si "Hayır" seçeneğini işaretlemesi, adayların eğitim fakültesinden mezun olduktan sonra yeterliliklerinin ölçülmemesi gerektiğini, pedagojik formasyon öğrencileriyle aynı şekilde değerlendirilmek istemedikleri, kendilerinin formasyon derslerini lisans eğitimlerinin birinci sınıfından beri aldıkları için mesleklerinin öğretmenlik olduğunu ve öyle hissettiklerini belirtmeleri bu düşüncüyü destekler niteliktedir. Üstündağ, Yalçın, Birbudak, Güneş ve Safran'ın (2016), 2014-KPSS'deki 10 alan testinin başarı puanlarını inceledikleri çalışmada eğitim fakültesinin 9 bölümünden mezun olan adayların diğer fakültelerin mezun olan adaylarından daha başarılı olduklarını ve başarı puanları arasında farklılığın anlamlı olduğunu vurgulamışlardır. Safran, Kan Üstündağ, Birbudak ve Yıldırım (2014), 2013 KPSS sonuçlarının öğretmen adaylarının mezun oldukları alanlara göre inceledikleri çalışmada Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji, Türk Dili ve Edebiyatı, Coğrafya, Tarih, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, İngilizce, Almanca alanlarında eğitim fakültesi öğrencilerinin diğer fakültelerden mezun olan öğrencilere oranla daha başarılı olduklarını belirlemişlerdir.

ÖABT'deki soruların konu içeriğinin tam olarak netleştiğini düşünen adaylar erkeklerde %53,3 kadınlarda %46,2 olurken, erkeklerin %46'sı, kadınların %16,6'sı konu içeriğinin değişeceği görüşündedir. İçeriğin değişeceğini düşünen adayların çoğunluğu eğitim sistemindeki

değişikliklerin sınavında değişmesine neden olacağına inanmaktadır. Bu sonuçlara göre kadın adayların, erkek adaylardan daha iyimser olduğu söylenebilir. Tablo 7’de erkeklerin %52,7’si, kadınların %46,2’si sınav için aldıkları lisans eğitimini yetersiz bulurken, erkeklerin %31,3’ü, kadınların %43,2’sinin kendilerini yetersiz görmektedir. Bu durum adayların KPSS’den çok lisans eğitimlerini tamamlayarak mezun olmayı düşündüklerinden kaynaklanıyor olabilir. Nitekim alan bilgisini yeterli gören adaylardan (erkekler %10,7; kadınlar %15,4) kendisini yeterli gören adaylar (erkekler %18,0; kadınlar %16,7) arasındaki fark incelendiğinde erkeklerde %7,3 iken kadınlarda %1,3’dür. Bu durum erkek adayların bir an önce ekonomik bağımsızlığını kazanmak ve aile bütçesine katkıda bulunmak istediklerini düşündürmektedir. KPSS için dershaneye gitmeye gerek olmadığını düşünen adaylar erkeklerde %16,7; kadınlarda %23,1’dir (Tablo 7). Bu bulgu kadın adayların son sınıf öğrencisi oldukları için önceliklerinin KPSS’ye hazırlanmak değil lisans eğitimlerini tamamlamak olduğunu ve daha sonra KPSS’ye hazırlanmak gerektiğini düşündükleri görüşünü destekler niteliktedir. Nitekim Özkan ve Pektaş (2011) eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin akademik başarı notları ile KPSS puanları arasındaki pozitif yönde düşük bir ilişki olduğunu ve bu ilişkinin KPSS puanı üzerinde %3’lük bir kısmı açıklayabildiğini belirtirken KPSS puanı ile adayların cinsiyet ve bölümlerine göre anlamlı düzeyde farklılık olduğunu belirtmişlerdir. Adayların KPSS için dershaneye gitmek gerektiğine yönelik görüşleri incelendiğinde KPSS sınavının yardım almadan baş edilebilecek bir sınav olmadığını, Türkiye genelinde deneme sınavlarının yapıldığı için kendilerini ölçme imkânı olduğunu, çözemedikleri soruları çözdürebilme fırsatını bulduklarını, sınava yönelik okulda herhangi bir eğitim verilmediği için dershaneye gitmek zorunda kaldıklarını içeren görüşlerin çoğunlukta olduğu söylenebilir. Atav ve Sönmez (2013)’in yaptıkları bir araştırmada, öğretmen adayları sınavın başarıyla sonuçlanması için dersane desteğinin ihtiyaç olduğunu belirtmişlerdir. Tablo 8’de erkeklerin %36,5’u, kadınların %33’ü, KPSS/ÖABT ile ilgili öğretim elemanlarının herhangi bir bilinçlendirme yapmadıkları, onların sınavı önemsemedikleri ve sınav sistemi hakkında fazla bilgilerinin olmadığı görüşlerinin çoğunlukta olması öğretim elemanlarının bu konuda bilinçlendirilmesi gerektiğini düşündürmektedir. Öğretmen adaylarının çoğunluğu “Öğretim elemanları derslerinde KPSS/ÖABT sorularına yer vermesi gerekir mi?” sorusuna verdikleri yanıtlarında “Evet” ve “Kısmen” seçenekleri “Hayır” seçeneğinden daha fazladır. Bu bulgudan hareketle öğretim elemanlarının derslerinde KPSS sorularına yer vermeleri gerektiği, bunun için özel bir çaba harcamadan sadece adayların dikkatini derse çekmek ve güdülemek için KPSS sorularından yararlanılabileceği söylenebilir. Adayların görüşleri arasında en dikkat çeken ÖABT’den ziyade formasyon derslerinin KPSS’ye yönelik olmasını istemeleri EBT’de zorlandıklarını ve dershaneye EBT için gittiklerini düşündürmektedir. Bu düşüncüyü öğretmen atamalarında sadece ÖABT’den sınava girmek istedikleri görüşü desteklemektedir. Sonuç olarak, geleceğimize yön verecek öğretmen adaylarının görüşlerinden hareketle onları strese sokmayacak bir atama sisteminin olması için lisans ortalamalarına göre atanmaları ya da lisans ortalamaları KPSS’ye katkı getirecek şekilde bir düzenleme yapılabilir. Böyle bir düzenleme gerçekleştiği takdirde adaylar fakültedeki lisans eğitimi derslerini daha fazla önemseyecekleri için adayların dershaneye gitmek zorunda kalmayacakları söylenebilir. Öğretmen atamalarının lisans mezuniyet notlarına göre olması veya KPSS’ye katkı getirmesi, öğretim elemanlarının da derslerinde sınava yönelik adayları bilinçlendireceklerini düşündürmektedir. Bu düşüncelerden hareketle öğretmen adaylarının görüşlerinin dikkate alınması, adayların lisans mezuniyet notlarının öğretmen atamalarında önemli olması ve bunun için gerekli alt yapı çalışmalarının başlatılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Aküzüm, C., Demirkol, M., Ekici, Ö. & Talu, M. (2015). Öğretmen adaylarının KPSS öğretmenlik alan bilgisi sınavına ilişkin görüşleri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(18), 331-344.
- Atav, E. & Sönmez, S. (2013). Öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına (KPSS) ilişkin görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı (1)*, 1-13.
- Aykaç, N. K. & Bilgin, H. H. (2014). Türkiye’de ve bazı Avrupa birliği ülkelerindeki öğretmen yetiştirme uygulamalarının karşılaştırmalı olarak incelenmesi (Almanya, Finlandiya, Fransa, İngiltere ve Türkiye örneği). *Turkish Studies: International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turic*, 9(3), 279-292.
- Başkale, H. (2016). Nitel araştırmalarda geçerlilik, güvenilirlik ve örneklem büyüklüğünün belirlenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9(1), 23-28.
- Baştürk, Ş. (2017). Public personal selection examination used in teacher appointments in Turkey: through the eyes of primary school prospective teachers. *European Journal of Education Studies*, 3(12), 255-270.
- Çeçen, A. İ. & Çelik, İ. (2016). Okulöncesi öğretmen adaylarının ve öğretmenlerinin öğretmenlik alan sınavına ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Sosyal Bilimler EKEV Akademi Dergisi*, 20(67), 163-186.
- Çelikten, M., Şanal, M. & Yeni, Y. (2005). Öğretmenlik mesleği ve özellikleri, *Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 207-237.
- Çiftçi, H. (2017). İngiliz dili öğretimi öğretmen adaylarının Türkiye’de öğretmen seçme ve istihdam sisteminde uygulanan mülakat sınavı üzerine görüş ve önerileri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5(7), 30-39.
- Çimen, O. & Yılmaz, M. (2011). Biyoloji öğretmen adaylarının KPSS ile ilgili görüşleri. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi*, 2(4), 159- 172.
- Engin- Demir, C. (2009). Factors influencing the academic achievement of the Turkish urban poor. *International Journal of Educational Development*, 29, 17-29.
- Erdem, E. & Soylu, Y. (2013). Öğretmen adaylarının KPSS ve alan sınavına ilişkin görüşleri. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(1), 223-236.
- Epçaçan, C. (2016). Öğretmen adaylarının KPSS ve öğretmenlik atamaları hakkındaki görüşleri. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(3), 1065-1090.
- EPDAD (2017). *Öğretmen eğitiminde program değerlendirme ve akreditasyon el kitabı*. Cemil Öztürk (Ed.). Eğitim Fakülteleri Programlarını Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği, İstanbul.
- Gentles, S. J., Charles, C., Ploeg, J. & McKibbin, K. A. (2015). Sampling in qualitative research: insights from an overview of the methods literature. *The Qualitative Report*, 208119, 1772-1789.
- Gökçe, F. (2013). Lisans öğrencileri ile formasyon programına devam eden kursiyerlerinin KPSS konusundaki görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel sayı (1)*, 171-190.

- Gül, Y. E. (2015). Öğretmen yetiştirme sisteminin karşılaştırması: Almanya ve Kırgızistan örneği. *Uluslararası Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4, 68-83.
- Gündoğdu, K., Çimen, N. & Turan, S. (2008). Öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına (KPSS) ilişkin görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 35-43.
- Güven, S. & Dak, G. (2017). Öğretmen adaylarının kamu personel seçme sınavına (KPSS) ilişkin oluşturdukları görsel metaforlar. *Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 8(15), 2-16.
- Harsh, S. (2011). Purposeful sampling in qualitative research synthesis. *Qualitative Research Journal*, 11(2), 63-75.
- İnce-Aka, E. & Yılmaz, M. (2018). Fen bilimleri öğretmen adaylarının atanamama kaygılarının incelenmesi üzerine bir araştırma. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 105-123.
- Kablan, Z. (2010). Akademik mezuniyet ortalama puanı ile KPSS başarı puanı arasındaki ilişki. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 451-470.
- Karataş, S. & Güleç, H. (2013). Öğretmen atamalarında esas alınan merkezi sınavın (KPSS) öğretmen adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi*, 6819, 102-119.
- Khan, S. N. (2014). Qualitative research method-Phenomenology *Asian Social Science*, 10(21), 298-310.
- Koçak, A. & Arun, Ö. (2006). İçerik analiz çalışmalarında örneklem sorunu. *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*. 4(3), 21-28.
- Kuran, K. (2012). Öğretmen adaylarının KPSS kursu veren dershanelere ve KPSS'ye ilişkin görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(18), 143-157.
- Memduhoğlu, H. B. & Kayan, M. F. (2017). Öğretmen seçme ve atama uygulaması olan kamu personeli seçme sınavına (KPSS) ilişkin öğretmen adaylarının algıları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(19), 1259-1288.
- Oktay, A. (1991). Öğretmenlik mesleği ve öğretmenin nitelikleri. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3, 187-193
- Onat Kocabıyık, O. (2016). Olgubilim ve gömülü kuram: Bazı özellikler açısından karşılaştırma. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 55-66.
- Özkan, R. & Pektaş, S. (2011). Eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin mezuniyet başarı notları ile KPSS puanları arasındaki ilişki üzerine bir araştırma (Eğitim fakültesi örneği). *Türklük Bilim Araştırmaları*, 30, 269-281.
- Padilla-Diaz, M. (2015). Phenomenology in educational qualitative research: Philosophy as science or philosophical science. *International Journal of Educational Excellence*, 1(2), 101-110.
- Patton, M. Q. (2015). *Qualitative research & evaluation methods: integration theory and practice* (4th ed). Thousand Oaks, CA: Sage
- Polatcan, M., Öztürk, İ. & Saylık, A. (2016). Öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına (KPSS) ilişkin görüşleri. *Route Educational and Social Science Journal*, 3(1), 126-138.
- Recepoğlu, E., Akgün, K. & Aksu, S. (2016). Okul öncesi öğretmen adaylarının KPSS alan sınavına ilişkin görüşleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(5), 2537-2548.

- Sabuncuoğlu, O. (2016). Öğretmen gözlemlenmenin öğrenmeyi öğrenmedeki yeri nedir: Öğretmenin kariyerinde fark yaratabilir mi? *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 20(1), 185-198.
- Safran, M., Kan, A., Üstündağ, T. Birbudak, S. T. & Yıldırım, O. (2014). 2013 KPSS sonuçlarının öğretmen adaylarının mezun oldukları alanlara göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 39(171), 13-25.
- Sezgin, F. & Duran, E. (2011). Kamu personeli seçme sınavının (KPSS) öğretmen adaylarının akademik ve sosyal yaşantılarına yansımaları. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 15(3), 9-22.
- Sezgin Nartgün, Ş. & Gökçer, İ. (2014). Pedagojik formasyon alan öğretmen adaylarının mesleklerine, geleceklere, istihdamlarına ve eğitim politikalarına ilişkim metaforik algıları. *E- Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 57-69.
- Söğüt, D.A. & Abir. M. (2017). Muğla Sıtkı Kocaman üniversitesi eğitim fakültesinde öğrenim gören son sınıf öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına ilişkin görüşleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(51), 595-610.
- Sünbül, A. M. (1996). Öğretmen niteliği ve öğretimdeki rolleri, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 8, 597-607.
- Şahin, C. & Demir, F. (2016). Türkçe öğretmen adaylarının Türkçe öğretmenliği alan sınavına yönelik algıları. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 12(4), 979-992.
- Şimşek, N. & Akgün, İ.H. (2014). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının KPSS öğretmenlik alan sınavına (ÖABS) yönelik görüşleri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(15), 82-100.
- Taşan, D. & Bektaş, O. (2016). Fen bilgisi öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavlarına ilişkin görüşleri. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 81-100.
- Taşkaya, S. M. (2012). Nitelikli bir öğretmende bulunması gereken özelliklerin öğretmen adaylarının görüşlerine göre incelenmesi. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(33), 28-298.
- Turan, M. & Zengin, E. (2017). Sınıf öğretmenliği öğrencilerinin KPSS alan sınavına ilişkin görüşleri. *Qualitative Studies*, 13(1), 1-14.
- Tuncer, M. & Özeren, E. (2011). Kamu personeli seçme sınavına (KPSS) yönelik öğretmen adaylarının görüşlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2), 6-14.
- Üstündağ, M. T., Yalçın, H., Birbudak, S. T., Güneş, E. & Safran, M. (2016). 2014 KPSS puanlarının fakülte ve öğretmenlik alanlarına göre karşılaştırılması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(3), 599-619.
- Yetim, A. A. & Göktaş, Z. (2005). Öğretmenin mesleki ve kişisel nitelikleri. *Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(2), 541-550.
- Yıldırım, O. & Koca, M. R. (2015). Fen, matematik alanlarından mezun ve 2013 KPSS'ye katılan adayların başarı durumlarının karşılaştırılması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 148-155.
- Yılmaz, M. & Yaşar, Z. (2016). Öğretmen adaylarının kamu personeli seçme sınavına ilişkin algıları. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 644-651.

- Yılmaz, Z. A., Altun-Yalçın, S., Yalçın, S. & Kahraman, S. (2017). Fen bilgisi öğretmen adaylarının KPSS algıları ve bu algılarını öğrenme yaşantılarına etkisi. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(13), 113-123.
- Yiğit, N. & Alev, N. (2015). KPSS öğretmenlik alan bilgisi sınavı fizik öğretmenliği sorularının özel alan yeterlilikleri açısından incelenmesi. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 4(1), 3-18.
- Yüksel, P. & Yıldırım, S. (2015). Theoretical frameworks, methods, and procedures for conducting phenomenological studies in educational settings. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 6(1), 1-10.
- Yüksel, S. (2013). Öğretmen yetiştirmede hesap verebilirlik bağlamında KPSS sonuçlarının değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel sayı (1)*, 404-420.
- Weber, R. P. (1989). *Basic Content Analysis*. Sage, London